

PREMIUL NOBEL PENTRU LITERATURĂ – 2008

Jean - Marie Gustave Le Clezio este laureatul Premiului Nobel pentru literatură în 2008. Academia suedeză l-a apreciat ca pe: *“un autor al noilor frontiere, al aventurilor poetice și extazului senzual, un autor care studiază umanitatea dinăuntru și din afara civilizației”*.

Jean-Marie Gustave Le Clezio s-a născut la Nice la 13 aprilie, 1940. Rădăcinile sale sînt bretone. Tatăl său fiind englez, maică-sa-franceză, ambii medici, originari de pe insula Maurițius. Este Le Clezio englez, francez sau maurițian? El nu alege.

Le Clezio spune: *„Eu care sînt insular, unul care privește vapoarele trecînd, care hoinăresc pe chei, parcă m-aș plimba de-a lungul unui bulevard, sau a unei alei, nu pot fi dintr-un cartier și nici dintr-un oraș, ci sînt din toate cartierele și din toate orașele și patria mea este limba franceză”*.

Deținătorul Nobelului este bilingv. La început preconiza să scrie în limba engleză, dar totuși începe să scrie în franceză, astfel înțelegînd să se opună colonizării insulei de către englezi. La vîrsta de 8 ani viitorul scriitor, însoțit de mama sa, face timp de o lună o călătorie în Nigeria. Prima lui proză, **O călătorie lungă**, a fost scrisă chiar atunci, în timpul călătoriei. El învață să privească lumea, să o descopere. Mai tîrziu în romanul său **L'Africain** scriitorul povestește despre un băiețel care, călătorind prin Africa, îl întâlnește pe tatăl său.

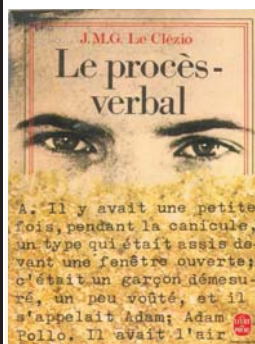

În 1967 își face serviciul militar în Tailanda, de unde este expulzat în Mexic, o țară magnifică pentru el și care a lăsat urme adînci în creația sa. Își ia doctoratul cu o teză despre istoria Mexicului, predă literatura, pictura, limba franceză.

Le Clezio și-a făcut studiile la Nice, Bristol, Londra și a ținut prelegeri la Universitățile din Bangkok, Mexico, Boston, Austin și Albuquerque.

Între 1970 și 1974, scriitorul trăiește în inima junglei panameze, în mijlocul tribului *Embera - Wounaan*, membrii căruia trăiesc în armonie cu natura, cu mediul înconjurător, cu ei înșiși. **Le Clezio** le învață limba și traduce o operă mitologică amerindiană. El va scrie într-un eseu că acești ani i-au schimbat radical viața, viziunea asupra lumii și a artei, maniera de a comunica, de a merge, a mânca, a dormi, a iubi și chiar de a visa. **Jean - Marie Gustave Le Clezio** a publicat pînă în prezent peste 50 de volume: romane, nuvele,

eseuri, biografii, traduceri, cărți pentru copii, lucrări de teorie a literaturii și este considerat, pe bună dreptate, unul dintre cei mai importanți scriitori francezi contemporani. Toate personajele sale împărtășesc o etică în care predomină respectul față de lumea înconjurătoare, respectul față de alții și față de sine. Lecturându-i prozele, plonjăm în pace, în vis, în poezie, într-un extaz meditativ.

Se impune în peisajul literar la 23 de ani cu volumul **Le proces - verbal**, apărut în 1963, carte care s-a bucurat de succes. Lui Le Clézio i-a fost decernat prestigiosul premiu *Theophraste*

Renaudot, iar în 2002 el a devenit membru al juriului care acordă anual acest premiu.

Cititorii care vor să citească *Le proces - verbal*, în format „livre de poche” se pot adresa la Serviciul Literatură în Limbi Străine. Este un roman - joc, un roman - enigmă, o istorie a unui om, Adam Pollo, care nu știe de unde vine și nici unde merge. Uitarea sau dorința obscură de a încerca o experiență îl izolează de restul lumii.

Le Clézio este deținătorul mai multor premii literare. Este important că a devenit primul câștigător al nou-creatului de către Academia Franceză *Prix Paul Morand* (1980), acordat pentru întreaga operă și mai ales,

pentru romanul **Desert**, considerat una dintre cele mai frumoase scrieri ale anilor '80, o frescă a unei civilizații pierdute din Africa de Nord. Frumusețea cosmică a deșertului este surprinsă de **Le Clézio** în pagini inegalabile: *“Asta era lumea lor adevărată. Nisipul, pietrele, soarele, liniștea, durerea, și nu orașele de metal și ciment, în care se aud fântâni și glasuri omenești. Aici era lumea lor, ordinea goală a deșertului, unde orice era posibil, unde mergeai fără umbră, pe marginea propriei morți.”* Versiunea rusă a acestui roman, *Пустыня*, realizată de И. Яхниниа, se află, de asemenea, în colecția bibliotecii noastre. Tot în sălile de lectură ale BȘU aveți posibilitatea să citiți povestirile *Mondo* (Иностр. лит., 1980, nr. 2, p. 78 - 106) și *Orlamonde* (Иностр. лит., 1983, nr.10, p. 143 - 146). *Mondo* este o povestire din culegerea *„Mondo et autres histoires”*, apărută în 1978, care ne vorbește despre epoca noastră, ne ajută să traversăm tristețe opacități ale universului în care speranțele mor.

În *Villa Aurore / Orlamonde* se parează despre o casă pierdută în mijlocul vegetației. Un domeniu straniu, misterios, foarte atrăgător pentru copiii dornici de aventuri, animat de prezența unei doamne care locuiește în această casă. Peste ani, unul din ei, devenind matur, revine și sună la ușă...

Călător pasionat, **Le Clézio** și-a scris numeroasele romane în diferite orașe din lume.

O temă fundamentală a romanelor sale este alienarea omului modern. În ceea ce privește sistemul de gândire, căruia i se aliniază proza sa, **Le Clézio** practică un *“sincretism mitic”*, în mare parte influențat și de călătoriile sale.

În 1994, un sondaj realizat de revista franceză *Lire* a arătat că 13 la sută dintre cititori îl consideră pe **Le Clezio** cel mai mare scriitor francez contemporan în viață.

În prima perioadă a activității sale (1963 - 1975), **Gustav Le Clezio** a explorat teme precum: revolta împotriva colonizării, exilul, nebunia, limbajul... După anii '70, el abordează temele copilăriei, adolescenței, călătoriilor, ecologiei. Scriitorul se opune societății în care predomină violența și banii în detrimentul na-

turii și celor mai slabi. Scrisul său este de o simplitate amăgitoare, elegant, rafinat, plin de sens, culori, căldură, frumusețe, emoții. **J. M. G. Le**

Clezio este arhitectul istoriei intime și universale. Ca umanist el are un ritm plin de tandrețe, nostalgie, scepticism.

Într-un interviu pentru *Label France* el afirmă că: „... trăim într-o epocă tulburătoare înconjurată de haosul ideilor și personajelor. Rolul literaturii este de a reflecta acest „haos”. Imaginea publică a lui **Le Clezio** este a unui inovator.

Lista laureaților Premiul Nobel pentru Literatură pentru ultimii 9 ani

2008 - J. M. G. Le Clezio,	Franța/ Maurițius, lb. franceză.
2007 - Doris Lessing,	Regatul Unit, lb. engleză.
2006 - Orhan Pamuk ,	Turcia, lb. turcă.
2005 - Harold Pinter,	Regatul Unit, lb. engleză.
2004 - Elfriede Jelinek,	Austria, lb. germană
2003 - J. M. Coetzee,	Africa de Sud, lb. engleză
2002 - Imre Kertész,	Ungaria, lb. maghiară
2001 - V. S. Naipaul,	Regatul Unit, lb. engleză.
2000 - Gao Xingjian,	Franța/ China, lb. chineză

Scriitorii români nominalizați, care însă n-au obținut această distincție, se numesc **Tudor Arghezi, Mihail Sadoveanu, Marin Sorescu, Nichita Stănescu**. Poetul și filosoful **Lucian Blaga** a avut șanse reale de a câștiga cel mai important premiu literar în 1954, dar regimul comunist a refuzat să-i propună candidatura.

Mai multe informații despre acest subiect puteți afla accesând următoarele adrese pe Internet în limbile: română, engleză, franceză, germană, spaniolă: <http://wikipedia.org>; <http://www.ultimelestiri.com>; <http://www.cannabiscafe.net>; <http://www.observatorcultural.ro>; <http://druck-medi-en.net>; <http://biblos.nouvelobs.com>; <http://www.associationleclizio.com>.